www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 286. — Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 8. грудня, 1923. — VOL. XXXI. — No. 286. — Jersey City, N. J., Saturday, December 8, 1923. — THREE CENTS

КУЛИДЖ ВІДКРИВАЄ ПРОГРАМУ УРЯДУ

ВАШІНҐТОН, 6. грудня. — Президент Кулидж виголосив з нагоди відкриття конґресової сесії промову до обох палат конґресу, зібраних на спільне засідання в салі палати послів, та предложив в ній становище уряду щодо найважніших питань внутрішної та зовнішної політики Злучених Держав.

КУЛИДЖ ЗА ЗНИЖЕННЯМ ПОДАТКУ А ПРОТИ БОНУСА.

Президент заявився виразно за пляном секретаря скарбу Мелона щодо обниження особисто доходових податків. Зате він противиться бонусови для ветеранів великої війни, якого буде домагатися Американський Леґіон.

ЗА ОСТРИМ ПЕРЕВЕДЕННЯМ ПРОГИБІЦИНОГО ЗАКОНА.

Президент заявився недвозначно за строгим виконуванням прогибіції. Яко президент уважає він своїм обовязком виконувати закони краю, які вони не будуть. З тої причини він вважає за потрібне побільшити урядову службу для сеї цілі. Спеціально треба більших видатків на виставлене фльоти, яка виловлювалаб пачкарів горівки на повнім морю.

ПИТАННЄ ВУГЛЯ.

В справі доставп топлива для приватного та промислового вжитку Кулидж уважає найгіршою недостачою непевність доставп вугля, і тому він хотівбл, щоби конґрес дав президентови право установити в кождім случаю, коли така небезпека стане сушна, урядову комісію з правом контролювати розділ угля.

ПИТАННЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

Фармерам не можна помагати через даванне їм грошевих запомог з уряду, але через реорґанізацію перевозу фармерських продуктів зелізницями та доставою дешевих погноїв.

В тій цїли буде треба завести консолідацію зелізниць та виставити велику купецьку фльоту, яка в час війни малаб перейти під владу уряду та сповняти урядову службу.

ПРОТИ ДАЛЬШОГО ЗМЕНЧЕННЯ ФЛЬОТИ ТА АРМІЇ.

З огляду на те, що від кількох літ зменчуваю і фльоту і армію, президент заявляється проти дальшої акції в тім самім напрямку. На його думку, обі галузи оборонної сили краю повинні бути не ослаблювані, а скріплювані.

ЗА СВІТОВИМ СУДОМ А ПРОТИ ВІДПИСАННЯ АЛІЯНТАМ ДОВЇВ.

Президент далі противиться відписанню аліянтам воєнних довгів, що разом з процентами виносять тепер 7 міліярдів 200 мілїонів долярів. Зате він заявляється за тим, аби сплату їх зробити як найдогіднїйшою для довжників, як се зроблено вже для Анґлії.

Кулидж стоїть за світовим судом та хотівби, щоби Злучені Держави до нього належали. На його думку, се одинокий практичний спосіб полагоджувати межинародні спори.

ПРОТИ ПРИЗНАННЯ СОВЄТСЬКОЇ РОСІЇ.

Американський уряд стоїть за тим, аби американські горожани вели торговлю з горожанами совєтської Росії, однак уряд не думає входити в ніякі зносини з режимом, що не признає межидержавних зобовязань.

УРЯД ПРЕДКЛАДАЄ ПРОЄКТ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНА

ВАШІНҐТОН, 6. грудня. — Департамент скарбу предложив уже податковому комітетови палати послів проєкт закона про обмеженне особисто податкового закона.

ВІДКЛИКАЮТЬ СТЕЙТОВІ ВІЙСЬКА З ПРОГИБІЦІЙНОЇ СЛУЖБИ

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 6. грудня. — Команда стейтових військ відкликала всі стейтові війська з повнення прогибіційної служби здовж канадійської границі. Причиною відкликання військ має бути обуреннє серед вояків з причини смерти одного з них в бійці з „бутлеґерами".

ЦІЛА ФЛЬОТА „СВЯТОЧНОЇ ГОРІВКИ"

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — Як кажуть прогибіційні урядники, здовж берегів нюйорського та нюджерзського стейту стоїть тепер фльота з 15 кораблів, наладованих святочною горівкою та другими напитками. Знаючи чуйність уряду, кораблі держаться поза 12-милевим обрубом.

ФОРД САМИЙ НЕ ХОЧЕ АГТАЦІЇ ЗА СВОЄЮ КАНДИДАТУРОЮ

ДІТРОИТ, Мишиген, 6. грудня. — На домагання самого Генрі Форда відложено на неозначений час конференцію прихильників його кандидатури на президента Злучених Держав, що мала відбутися в сьому місті дня 12. грудня.

ЗГОДА ЗА УМОВИ ПРАЦІ НА ЗЕЛІЗНИЦІ

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — Зелізниця Ню Йорк Сентрел добилася з предсавниками чотирох великих зелізничих юній угоди про заплату та умови праці зелізничих робітників. На основі сьої угоди, дотеперішні умови мають обовязувати й на далі. Припускають, що другі лінії підуть слідами згаданої зелізниці.

5 МІЛІЯРДІВ ДОЛЯРІВ НА БУДІВЛІ В РІК

Після обчислень нюйорських банкирів на виставлене нових будівель виложено в сьому році коло 5 міліярдів долярів. В сьому вже почислено допустимі видатки по конець сього року.

ХОЧЕ ПОМОЧИ НІМЕЧЧИНІ

ВАШІНҐТОН, 6. грудня. — Сенатор Ленрут з Вискансина вніс в сенаті проєкт закона, після котрого уряд мавби визичити 20 мілїонів долярів на допомогу населенню Німеччини.

ЯК СТОЯТЬ ЧУЖІ ГРОШІ?

НЮ ЙОРК, Н. Й. 6. грудня. — Нині на тутешньому біржевому торзі курс заграничних паперових гроший був такий:

Німецькі марки продавано по 10 трілїонів за одного американського долара.

Австрійські корони продавано по 70,00 за 1 американського долара. Один мілїон австрійських корон 14 долярів.

Чесько-словацькі корони по 29 за одного американського долара. Один мілїон чеських корон 29,000 долярів.

Угорських корон за один мілїон 53 доляри.

Польських марок один мілїон за 35 центів.

Румунських лєїв 200 за долярa. Один мілїон 5.000 долярів.

Арґентинські паперові доляри, котрі нормально коштують по 42 американські центи, тепер на грошевому торзі по 32 центи.

Бразилійські паперові мілєрейси, котрі нормально коштують по 32½ цента, нині продавано по 10 центів.

Канадійські доляри були нині на нюйорському торзі по 97¾ цента.

НАЙДЕНА НАФТА НЕ ЗАГРІЛА.

Іван Котович, фармер коло Ренвер, Ман., вертав з міста до дому і найшов на дорозі бляшанку, в якій, як думав, була нафта. Котович взяв бляшанку до дому. В хаті було холодно, бо огонь майже вигас. Котович загадва відновити огонь найденою нафтою. Поляв нею на огонь, однакож се не була нафта, тільки газоліна. Ґазоліна експльодувала і вмить одежа на всіх, що були в хаті, була вже в огни. Котович вспів якось вгасити огонь на собі і кинувся ратувати жінку, на яку кинув коц. Відтак пустився ратувати старшу дочку. Тимчасом менша дочка, що мала 7 літ, згоріла майже на уголь. Попечених Котовичів забрано до шпиталю в Давфіні.

НОВА УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

На недавніх загальних зборах Н. Т. ім. Шевченка у Львові вибрано отсю нову управу:

На голову проф. д-ра Кирила Студинського, а на членів Виділу: д-ра І. Свєнціцького, д-ра Р. Цегельського, інж. Ю. Мудрака, інж. Ю. Павликовського, д-ра Ст. Старосольського, проф. М. Мельника і д-ра М. Мизуку; на заступників: ред. М. Грушевського, д-ра Ів. Брика, д-ра Я. Гординського і д-ра М. Чайківського. До контрольної комісії обрано давних її членів: Д-ра Вол. Охримовича, М. Саєвича і проф. Д. Коріцця.

УКРАЇНІЗАЦІЯ КІНОТЕАТРІВ

Старокраєві часописі повідомляють, що радянська влада на Україні переводить українізацію кінотеатрів. Тепер переводиться знимки на Україні і з українськими написями.

НА ВОЛЇ.

Випущено на волю тими днями арештованих безпосередно по варшавському вибуху порохівні пп. Українців А. Чернецького, редактора „Землі і Степаня Рудика й Степаня Волинця.

БАЛАКАЮЧИЙ ФІЛЬМ.

Вислідом пятилїтньої праці трьох німецьких інжинірів Фогта, Мосоля та д-ра Енґла появився говорячий фільм, який мали змогу І. надонїста чути та оглядати берлїнські журналісти. Названим трьом інжинірам вдалося зафіксувати на фільмовій ленті крім образів також людський голос так, що рівночасність рухів з бесідою цїлком запевнена. Голосові хвилї без ужитя мембрани вдалось їм замінити на електричні хвилї, які служать до того, щоби світло електричної лямпи вправити в ритмічний рух голосових хвиль. Ці світляні хвилї замітні на фільмі як грубші, або тонші, більше, або менче віддалені плями. Пробні представленя виказали, що голоси людські та звірячі, як також всякі шелести такий фільм віддає прекрасно і з найбільшою вірністю.

НА МОГИЛІ ВШЕХПОЛЬСЬКОГО „СВЯТОГО"

Підчас задушних днів на гробі Невядомського убийника першого президента Польщі Нарутовіча відбулася зручно заораньжованої маніфестації. На могилі зложено богато вінців. Між написами на них були такі: „Героєви — полковнику", „Поклін і пошану національному героєви" і т. д.

ПРОЦЕС ПРОТИ УКРАЇНЦІВ В ПОЛТАВІ.

Великий політичний процес в Полтаві в губерніяльному суді почався проти Українців, що нібито приготовляли напад на радянські державні установи. При ревізіях у обвинувачених мали знайти богато зброї та проти-радянських відозв.

ПЕС НАЙШОВ ЗГУБУ.

Німець з Дойдорфу (Баварія) загубив по дорозі з Маверн до Дойдорфу портфель з більшою сумою грошей. Кілька днів пізніше його власний пес приніс йому назад загублений портфель.

КОЛЯДИ

ЩЕДРІВКИ

на РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕНЄ з додатком Пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних.

ЦІНА 25 ЦНТ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

НОВА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В СЛОВАЧЧИНІ.

Дня 16. жовтня відбулися конституючі збори товариства „Українська Громада в Братиславі". Ціль товариства а) пізнавати культурне й економічне життя народів українського чеського і словацького; б) плекати й поглублювати приязні взаємини між цими народами і в) дбати про духове обєднання, моральну, правну та матеріяльну допомогу українській еміґрації, що перебуває у Братиславі й Словаччині. Громада являється товариством аполітичним і обєднує в собі Галичан і Придніпрянців.

Ініціяторами „Громати" є: сенатор д-р Савойський, б. проф. українського університету в Київ відомий діяч п. Богун (Чудінов) і професор університету в Братиславі д-р Е. Перфецький. Провідні ідеї „Громади" розвинув на зборах у привітнім слові п. Богун. Крім Українців підписали статут Чехи і Словаки. Зборами проводив сенатор д-р Савойський.

НАПАД НА СИНАГОГУ В КИЄВІ.

В київській синагозі на Подолі недавно мала місце страшна катастрофа, жертвою якої впало життя 70 людий. В день свята „Сімхає Тора" в переповнену народом синагогу вдерлися узброєні бандити і почали всіх грабити. Заки одначе вдерлися до нутра, поперетинали електричні проводи і грабили в темноті. Счинилася страшна паніка. Присутні почали тікати. Наслідком цеї паніки залишилося в синагозі 70 трупів. Коли прийшла поліція, бандитів вже не було.

ЖЕРТВИ ПІДЧАС ВИБУХУ ПАРОХІВНІ У ВАРШАВІ

Військових підчас вибуху було 9 убитих 2. У військових родин стратило життя 5 осіб дорослих і 6-ро дітей. З робітників убитих 15. Тяжко ранених 2 офіцири, 278 жовнірів і 148 робітників. Легко ранених 70. Лічиться 78. Зір стратило 12 осіб. Число жертв усталено доперва цими днями.

НАМІРЕНИЙ ПОВОРОТ ПРОФ. ГРУШЕВСЬКОГО НА ВЕЛИКУ УКРАЇНУ.

Роста доносить, що проф. М. Грушевський звернувся до ВУЦВК з проханням про дозвіл повороту на Велику Україну для участи в культурній роботі.

ТРИ МІЛЇОНИ БУШЛІВ ПШЕНИЦІ З КАНАДИ ДО АМЕРИКИ.

Протягом жовтня вивезено з Канади до Злучених Держав понад три мілїони бушлів пшениці. Мин. року в тім самім місяци вивезено було один мілїон. 716 тисяч бушлів. В 1920 р., як на пшеницю не було цла, Канада спродала Злученим Державам понад вісім мілїонів бушлів.

ВІЧНИЙ ОГОНЬ НА МОГИЛІ НЕЗНАНОГО ЖОВНІРА.

В торжествах які саме відбуваються у Парижі на спомин завішеня оружя запалив ґен. Маґіно полумінь на могилі незнаного жовніра. Полумінь що будеться від нині днинни без перерви.

ПЕРШІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ В АНГЛІЇ ВКАЗУЮТЬ, ЩО КОНСЕРВАТИСТИ ПРОГРАЛИ

ЛОНДОН, 6. грудня. — Перші висліди анґлійських парляментарних виборів вказують, що консерватисти під проводом премієра Стенлі Болдвина програли бій. З невдачею консерватистів паде також їх плян нової протекціяної (охоронної) митової тарифи і тимсамим остається в Анґлії надалі вчиті свобідна торговля.

На 615 виборчих округів досі (нині вечір) наспіли звідомлення тільки з 250 округів. Сі звіти вказують на невдачу консерватистів. У сих округах вони стратили 35 місць, а ліберали здобули 18 і Партія Праці 20 нових місць. Загалом в сих округах консерватисти здобули 110 мандатів, обєднані ліберали 60 і Партія Праці 76.

Сподіваються, що подібний вислід буде теж в цілому краю.

Консерватисти програли через тарифову політику і через нездарну заграничну політику, яку їх противники різко критикували.

Вислід виборів створить нову ситуацію в анґлійському парляменті. Він з одної сторони забезпечить свобідну торговлю, але з другої не забезпечить правительственної більшости. Її щойно треба буде творити. Заповідають повторенне консервативно-ліберальної коаліції, яка правила Великою Британією вчасі війни. Не була би включена і ліберально-робітнича коаліція, але для сього нема відповідного елементу серед ліберали і тому Анґлійці радше вірять у новий розпуск парляменту, аніж у таку нову політичну комбінацію в Анґлії.

ПРОГРАЛИ І ПОБІДИЛИ

ЛОНДОН, 6. грудня. — Дотеперішній вислід анґлійських парляментарних виборів приніс вже поражку кільком ділам. Упав при виборах міністер праці сер Мангел Барлов, один з провідників ліберали, Винстон Чорчил, і один з провідників Партії Праці, Артур Гендерсон. Побідив бувший премієр Давид Лойд Джордж, його союзник і провідник ліберали Г. Г. Есквит, і пані Естор, родом Американка.

ПРЕМІЄРОВИ ПУАНКАРЕ ЩЕ УХВАЛЕНО ЗАЯВУ ДОВІРЯ

ПАРИЖ, 6. грудня. — Палата посаів французького парляменту нині знову ухвалила заяву довіря премієрови Пуанкаре. Принято заяву 408 голосами проти 127.

РОСІЙСЬКА ЛЕТУНСЬКА МІСІЯ ХОЧЕ КУПУВАТИ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ ЛІТАКИ

ПАРИЖ, 6. грудня. — Тутешня часопись Ль ото доносить, що сюди прибула російська совєтська місія, яка має необмежені кредити, оглянути головні французькі фабрики літаків.

Ся місія хоче також оглянути такі фабрики в Анґлії, Німеччині й Італії і поробити замовлення на літаки і воздухоплави.

В НІМЕЧЧИНІ ПРОДАЮТЬ СОБАЧЕ МЯСО

МІНХЕН, столиця Баварії, 6. грудня. — В одній з тутешніх бучерень у вікні появилась така напись: Тут кунується собак і продається собаче мясо і товщ.

Ся напись викликала дискусію в німецькій пресі, яка пише, що правительство повинно подбати про заграничну позичку і спровадити дешеве мясо з Арґентини.

БОЛЬШЕВИКИ ВИПУСКАЮТЬ ЗАСУДЖЕНИХ СВЯЩЕНИКІВ

ПЕТРОГРАД, 6. грудня. — Большевицька влада зачала випускати на волю вязнів, яких позасуджували торік „революційні трибунали" за спротив владі вчасі заграблювання дорогоцінностий по церквах. Між освободженими богато священиків, між іншими й епископ Венедикт, котрого спершу було засуджено на кару смерти, а згодом тільки на вязницю.

РОСІЯ СПОДІВАЄТЬСЯ НАВЯЗАТИ ЗНОСИНИ З ІТАЛІЄЮ

МОСКВА. 6. грудня. — В тутешньому большевицькому комісаріяті закордонних справ заявляють, що тепер ведуться переговори між Росією й Італією, та що є надія, що вони доведуть до взаїмного порозуміня.

Російські урядовці запевняють, що мають відомости, що й Америка щораз ліпше ставиться до російського большевицького уряду.

РОЗБИТТЄ В РОСІЙСЬКІЙ КОМУНІСТИЧНІЙ ПАРТІЇ

МОСКВА, 6. грудня. — Голова „комінтерна" (комуністичного інтернаціоналу) Зінов'єв заявив нині, що „третій інтернаціонал" (себто „комінтерн") не згодиться на істнованнє в російській комуністичній партії двох ріжних груп, а саме „групи труда" і групи „трудящих Правди", як се тепер є.

Він зазначив, що група „Правди" (большевицької газети в Москві) не чистокровні соціял-демократи, які хотять буржуазної свободи слова і нарляменту, а „Група труда" се комуністи, які стоять за пролетарську революцію і диктатуру пролетаріяту. Ся перша група також ріжниться і тим від останньої, що за першою стоїть інтелігенція а за останньою тільки робітництво.

Для успіху російської революції треба диктатури пролетаріяту, казав він, і по сьому треба судити, що добре а що зле. З уваги на те „комінтерн", кінчив він, не допустить до розбиття російської комуністичної партії.

НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС В ЯПОНІЇ

ТОКІО, столиця Японії, 5. грудня. — Нині рано було землетрясенне на значному просторі середущої Японії, яке захопило міста Кобе, Осаку і другі.

Землетрус не був сильний і не спричинив значнїйшої шкоди. Страт в людях не було жадних.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1836 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЕВРОПЕЙСЬКІ КАПІТАЛИ ВТІКАЮТЬ ДО АМЕРИКИ

По натиску Франції на Німеччину за так звані „воєнні відшкодовання" Німці зачали обструкцію через нищенне своїх державних фінансів, аби тих „відшкодовань" не заплатити.

Се фінансове самонищенне викликало перестрах серед німецьких капіталістів і всіх, що мали трохи надбаного гроша. І розумнійші зачали вивозити свої капітали заграницю: до Швайцарії, Голяндії, Данії, Швеції, Норвегії, Англії, Чехо-Словаччини й Америки. Банки в сих державах дістали несподівано великі суми гроша і мали зобовязання супроти Німеччини, яка осталась без гроший.

Але і в тих безпечних европейських краях в останніх місяцях почали гроші падати у вартости. Вкладчики зачали тратити, а далі й наполохались, що приходять ще більше непевні часи, в яких можуть як не все то далеко більше стратити.

І далі зачали зі своїми капіталами втікати. Втікають в найпевнійше тепер місце — до Злучених Держав Америки. Сюди їх перевозять і депонують в тутешніх банках. В останніх місяцях німецькі (а також і інші) вкладчики або переносять свої капітали до американських банків або купують тутешні державні і міські бонди. За останніх 8 місяців ріжних американських бондів закупили Німці і другі Европейці за чверть білїона долярів.

Плив капітал з Америки в Европу, а тепер вертається назад, але се вертаються останки грошевого капіталу европейського континенту. Без нього здержиться поступ економічного життя народів того континенту, на чому й Америка стратить, бо стратить свого старого костомера.

Значить, нічого Америці тішитись грішми голої Европи.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.
ОРГАНІЗУЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

У ВЛАСНОМУ ЗЕРКАЛІ.

Коли хто бачив московські большевицькі офіціяльні органи з Москви та Петрограду, той певно не міг переочити кореспонденцій з України (вона там звичайно зветься „южною Росією"). Всі ті кореспонденції звичайно співають на ріжні арії одну й ту саму пісоньку, яка може називатися: Яка щаслива Україна під урядованнєм московських большевицьких комісарів.

В одному числі „Ізвєстій", що наспіло недавно до Америки, находимо повну одушевлення нотатку про досіпхи просвітної роботи большевицьких освітителів на Україні. З кореспонденції ще безмежна вдячність для просвітних заходів московських освітителів. Там все так і складається як не можна краще. Школи ростуть, як гриби по дощи. Учеників в школах, як оселедців в бочці. Учителі добре обуті, ситі, вдоволені. Майже як за давних, добрих (себто, царських) часів, — каже дописуватель. Кождого Москаля на вид таких благодатий, спадаючих на Україну з большевицького Кремлю, як та манна на Жидів, мандруючих по арабській пустині, мусить серце защеміти з вдячности. Він з гордостю почухається за вухо, дивуючися свому розумови в правленню „інородчеських народів" Росії.

А тимчасом на Україні образи зовсім інакші від тих, які розмальовані урядовими богомазами з Москви. Вистарчить прочитати хочби якунебудь большевицьку газету, видавану на Україні нібито українською мовою, щоби побачити, як на ділі представляється та благодать, за яку такий вдячний Москаль Кремлеви. Ось вам хочби 212 число харківських „Вістий" з 22. вересня. І „Ізвєстія" в Москві урядові, і „Вісти" в Харкові теж урядові. І там і тут пишуть такі самі люди, члени московської комуністичної партії. Але який же відмінний образ виходить, коли ті самі „артисти" малюють його в Харкові. Тут пишеться просто з моста ось так:

„Не зважаючи на зменчення мережі у порівнанню з довоєнним часом на 50% і зменшення кількости вчителів, становище робітників освіти Київщини дуже тяжке". (Має бути: Мимо зменчення сіти шкіл з довоєнного часу до 50%...).

Далі пишеться:

„Середній заробіток учителів постійно зменшується." Пересічно учитель побирав минувшого року півдванайцята товарних карбованців у місяць, а тепер побирає тільки півдесята. „На провінції (поза Києвом) справа стоїть ще гірше: там заробіток становить усього півтретя до трох карбованців на місяць, та й то виплачується неакуратно."

Наслідки сього звичайні:

„На селах лишаються тільки мало-кваліфіковані робітники (вчителі). Кращі вчителі кидають свій фах і шукають иншої роботи."

Наслідки на учеників теж природні:

„Се негативно (некорисно) впливає на рівень знання учнів, що було встановлено останніми кольоквіумами (що стверджено при останніх іспитах)."

Хто в сьому случаю сказав правду, чи урядові кореспонденти до московських „Ізвєстій", чи урядові кореспонденти до харківських „Ізвєстій", не тяжко вгадати. Брехня з московських „Ізвєстій" в сьому случаю аж сахтить. Харківські „Ізвєстія" не хотячи розтрепли ті гарні часи, які тепер переживає наша освіта на окупованій большевиками Україні.

ФАРИСЕЇ.

Дня 28. лютого, 1920. предсідник „Реввоєнсовіта", Леон Троцький видав секретну інструкцію, в якій м. і. сказано:

Необхідно стежити за тим, щоб у всіх червоноармейських частинах, які посуваються на Україну, незалежно від національного складу частин, комісарі, команданти і взагалі відповідальні робітники були по можности або Українці або в крайному разі особи, близко обзнайомлені з українськими умовинами. Їх завданнем повинно бути наладити як найбільш дружні взаємини між червоноармейськими частинами і трудовим населенням України.

Завдання воєнної організації на Україні, як довго Україна зі всією федеративною Республикою остає під загрозою озброєних ворогів, полягає в тому, щоби створити українські червоні частини з українських робітників і українських селян, які не експльоатують чужої праці, з українським командним складом і командованнєм в українській мові.

* * *

Які то московські большевицькі комісари добрі для України і Троцький між ними!

Він видає тайний наказ, щоби творити українські військові частини, але тільки так довго, як довго Україна є під загрозою озброєних ворогів.

Як не буде сеї загрози, так знову московщина може неподільно зацарити у війску на Україні.

Іншими словами, по приписам большевії правильно і законно на Україні має бути армія московська, а українську можна допустити тільки хвилево, коли є небезпека війни. бо тоді „хахли" будуть себе красше боронити.

Чи не нагадує сей „указ" Троцького наказу царя Миколи II, котрий підчас японської війни в 1905 році звелів був уставити здовж зелізниць українських лірників, які рідною мовою і піснею мали заохочувати українських жовнірів до війни і хоробрости?

Як в 1905 так і в 1920 році розумілось у Кремлі, що правильне і законне війско на Україні московське, але для заохоти до воювання можна його хвилево піддурити його рідним, українським.

Отакі то фарисеї царі і комісари московські у відношенню до українського народу.

Але комісари ще гірші фарисеї від царів, бо царі то явно голосили, що України нема, а комісари кажуть, що є „робітничо-селянська" Україна, але не позвлять ані робітникам, ані селянам, ані воякам, котрі кров свою проливають, вирішити питання, чи армія на Україні має бути московська чи українська, а лишають рішеннє тої справи самим собі у Кремлі.

Цілий робучий нарід України не має того на Україні права що один московський комісар з Кремля! Він тайною інструкцією рішає про долю 40-мілїонового народу!

Се архифарисейство комісарське, якого поза новітнім Кремлем ще не було у світі.

НАВІТЬ СОБОРЧИКІВ НЕ ВІЛЬНО ВІДБУВАТИ УКРАЇНСЬКОМУ СВЯЩЕНСТВУ В ГАЛИЧИНІ.

ДЕНЬ 1-го ПАДОЛИСТА „ЗАБОРОНЕНИЙ".

Львівський український дневник „Діло" містить таку допись з Рудеччини:

Епископський Ординаріят в Перемишлі зарядив ще на весну с. р., що 1. падолиста, 1923, має відбутись осінний деканальний соборчик в Купновичах для рудецького деканату. Такі соборчики відбуваються два рази до року в кождім деканаті всіх трох епархій. Краса погода спричинила, що зїхалися всі кондеканальні священики, а численні вірні з парохії й околиці сповідались і приступали на Службах Божих до св. Причаста.

Коли після Богослуження нарід розходився домів, а священики зібралися в парохіяльному домі, щоб вислухати богословських рефератів і зарядженъ своєї духовної влади, впадає між них командант станиці поліції в Купновичах Ивановичем Рибак в асисті одного поліцая і громадського поліцая і взиває собору не відбувати а розійтись, бо 1. падолиста не вільно відбувати ніяких зібрань.

На домаганнє декана командант не міг виказатись ніяким зарядженнем влади, а казав, що бере на себе всю відповідальність за се, що робить.

Не помогли протести декана і покликанне на конституцію", не помогло поясненнє, що се ніякі збори а строго обрядово-релігійні наради.

Поліція не вдоволилась і тим, коли їй відчитано деканальний обіжник з програмою соборчика, отже темами богословських рефератів. Командант списав присутних священиків, а декан списав протокол безправного вмішування поліції в релігійні практики, який підписали всі священики і командант поліції.

Таким чином не міг відбутися під крилами польської „конституції" деканальний соборчик.

Як видно, то „гідно" заступає Польща довалений царський режім в Росії. Якби не Польща, так світ далі і готовий би забути, що такий режім був на світі.

При помочі славетного царського режіму Росію довели царі і їх посіпаки до большевизму і руїни. Туди і Польщі дорога.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВСІХ ХВ. БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ ТА ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно із ухвалою 15-тої головної конвенції як рівнож і референдум всіх членів, ухвалено видати календар на рік 1924, по ціні 30 центів за примірник для члена. Календар вже готовий і сего тижня зачинаєсь висилка до відділів. Обовязком кождого секретаря буде роздати всі календарі для членів і сколектувати по 30 центів за примірник. Всі гроші мають бути заслані до канцелярії У. Н. Союза, разом з прочими рахунками в місяцю грудни сего року. З огляду що се послідний місяця в році проситься вирівнати всі рахунки щоби не переносити лишаних довгів на слідуючий рік. Так само проситься Вп. П. Секретарів старатись вислати всі виказы та рахунки вже 26-го грудня, щоби можна викінчити всякі праці вчас та приготовити річні справоздання для контролі так нашої як і державної.

Роман Слободян, фін. секретар.

ЧЕСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ВЗИВАЄ НАС ЗЛОЖИТИ НАРОДНІЙ ПОДАТОК, ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ!! Податок належить слати до Обєднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

ДОПИСІ

ГЕРИ, ІНД.

Поклик до Українців в Гери, Інд.

Родимці! Сего місяця минає одинайцять літ, як тов. ім. Т. Шевченка, від. 100 У. Н. Союза, зістало заложене, а чотири роки як зістало злучене з другим товариством. За сей час свого істнования виплачено запомог з місцевої каси звиш тисячу долярів. У. Н. Союз виплатив з фонду запомогового більше пятьсот долярів, а теперешнє товариство виплачено понад пять тисяч долярів. Крім того товариство дало значну суму на народні цілі, а таксамо має поважну суму готівкою. Товариство числить шістьдесять шість членів з молодечим відділом. Вразі якого нещастя тов. ім. Т. Шевченка, від. 100 У. Н. Союза, заопікованеться нещасливими членами скоро і совісно. В сім товаристві член знайде усе, щиру пораду і розраду а вразі потреби і поміч. В сім товаристві кожда жінка вдовиця по члені знайде батька-опікуна, котрий стоїть на сторожі усіх покривджених і котрий усе утре сльози заплаканим, бо і не надармо се товариство прибрало таке гарне імя і Тараса Шевченка. Хто-ж не знає про Батька Тараса і про його слово вічне? В цім товаристві кождий знайде свого касієра, банкира, котрий дає скору і правдиву батьківську поміч. Одного разу помер один чоловік, що не належав до того товариства, а належав до У. Р. Союза. В сім товаристві було 5 чи 6 членів, отже не було кому як слід занятись похоронними справами, а що сей чоловік був щирим українським патріотом, котрий положив богато труду для української справи, тому за стараннєм декотрих урядників з товариства Т. Шевченка, від. 100 У. Н. Союза, се товариство взяло участь в похороні і відбало остатню прислугу покійному. Хоч се було в робучий день, то народу зійшлось богато. Несено американські й українські прапори. Я умисно се тут навів і не для того, щоби когось хвалити, але на се, щоб показати, що де є сильнійше товариство, там член є дійсно забезпечений і може числити на поміч і не заведеться, що з того, що член стоїть в товаристві котре числить 5 членів а член умре, то нема кому з хати винести, нема кому ніякими справами занятись. Були такі випадки, що навіть не дали знати до головної організації, що член помер. Були випадки, що член, належачий до товариства, складаючогося з пяти членів, захорував, полежав довший час, запомоги розуміється, не дістав, бо нізвідки. По видужаню виступив з товариства і став завзятим ворогом усяких українських організацій. В таких малих товариствах кождий член набирає знеохоти. Нового тяжко намовити, щоби вступив до малого товариства. Се доказує, що як маленькі товариства так теж і маленькі організації не мають будучности.

Чому-ж нам не приступати до більших товариств? Де є два або більше малих товариств, злучити, разом, буде більша каса, більше здібних людий до провадження товариськими справами. Не треба платити дві галї, робити видатки на щомісячні посилки і цілу репрезентацу з головними організаціями.

Родимці, у нас в Гери, Інд., є кілька малих запомогових товариств! Чому нам не злучитись в одно сильне? Чому нам не збудувати одно кріпке на сильних основах, котрим ми могли-б повеличатись перед чужими людьми? В такім товаристві кождий знайде більшу і певнійшу поміч. Таке товариство принесе нам більше користи, а цілому українському народови славу. Родимці! Найсильнійшим і найпевнійшим товариством в Гери, Інд., є товариство ім. Т. Шевченка, від. 100 У. Н. Союза. Се товариство має за собою будучність. Се товариство істнує одинайцять літ. В тім товаристві є взірцевий порядок, а поміч скора. Се товариство має звиш пів-сотні членів, а таксамо У. Н. Союз се найсильнійша українська організація в Америці. У. Н. Союз дає найбільшу поміч своїм членам споміж всіх славянських організацій в Америці, У. Н. Союз се твердиння, котрої ніхто не одаліє. Се будинок на добрім фундаменті. У. Н. Союз се гордість українського народу в Америці. Бути членом У. Н. Союза се честь і повага серед української суспільности. Носити відзнаку У. Н. Союза з синьо-жовтим прапором се теж гордість і честь. Тому, Родимці, вступайте громадно до товариства Т. Шевченка, від. 100 У. Н. Союза. Сей відділ має річний мітинг в неділю, 9. с. м. о 2. годині сполудня під ч. 1700 Адамс ул. Приходіть усі і вишіться. Не відкладайте на пізнійше. Сього місяця приймається без вступного до У. Н. Союза і до товариства, тож користайте з нагоди.

Андрій Цебак.

БОСТОН, МАСС.

Зрадникам і сліпим.

Здорова ідея і характерний чоловік гидяться брехнею. Хто вложили неправди, той чинить найгіршу прислугу тій справі, якій буцім-то служить. В політиці таксамо, як в приватнім життю, брехня виявиться скорше чи пізнійше і мусить принести шкоду тим ідеям, які поширюються ошукою і лукавством. Отак і платні агенти большевизму бачать тепер своїми очима цілковитий розвал свого табору поміж Українцями в Америці. Наконець і найбільше легковірні побачили, що московські наганячі дурили їх всілякими цацьками, як дітий. Нема чому дивуватись, що наша іміграція захопилась спершу большевицькими кличами. Ніяк ні! Прецінь вони обіцювали земний рай робучим рукам. А Україна і тут і за морем у щерть виповнена робучим народом. Значиться цей „рай для робучих" якби створений для української нації, у якій майже нема богачів та галапасів.

Однак фальшивство комуністичних головачів і півголовків не дало на себе ждати. Прийшли вісти з краю, що намість уряду бідноти, намість влади селян і робітників, до керми прийшли нероби, недоуки і підпанки, які звалили уряд царя, царських чиновників і родових панів тільки на те, щоб самим засісти на вигідних місцях як нові царі, нові самоводці й нові пани. Перемінна одної тиранії на другу коштувала міліони людського життя, а найбільше Україну, яка втратила через большевицьких катів вище сім міліонів робучого люду. Хто годен забути за виголоджених і повбиваних — не українських панів, яких майже не було — але наших селян і робітників? Хто годен подати руку тим катам, які вимордували шесту часть усього українського населення, без розбору, старців, жінок, дітий? Чи ми вже такі раби з рабів, щоби іти в обіймки тих, на яких ще не обсохла кров з укр. жертв? Ще не погнили трупи, ще не поросли могили, ще живуть ті, що цідили живу кров із нашого народу, а ми на високи йдемо із ними брататись? Таж ще й тепер сотки тисяч українських дітий, сиріт по виголоджених і вбитих большевиками, блукають по степах України, наче дикі звірятка, застелюючи дітоними трупами вшир і вздовж плодючу українську землю; таж ще й тепер мордують потайки і явно найкращих українських дівчін. Ваблять в сильця нетямучих своєю українізацією! Ваблять тому, бо боїться прокляті труси! Ваблять на це, щоб мало-помалу заскочити нас неприготованих, успокоєних, і вирізати, вигубити нас до коріня. Хто цього не бачить, або забуває за міліони вже вбитих, той не тільки сліпий, але і безсовісний, якому байдужі муки і смерть свого народу. Це гірш, ніж Юди, бо той тільки одного Христа зрадив, а той зраджує і на поталу віддає цілий свій народ.

У кім є бодай почуття, що в ньому українська кров, той не подасть ніколи руки на згоду з большевиками, які вигубили більше нашого народу, ніж усі війни, пошести і нещастя за цілий наш період істнування. Людська історія не має ще нігде записаної такої страшної катастрофи. А виновниками її є ті, котрі раді би тепер заманити нас у свої сіти.

Нажаль є між нами нелюди, які запродали себе за гроші. Їм байдуже, яку робити роботу, щоби тільки добра платня і нетяжкий труд. Вони стоять на службі московських тиранів і за гроші помагають хочби й до тла знищити свою українську націю. Собі до помочи уживають найтемніші одиниці, які задурманили цілком своїми фразами, газетами і большевицькою „літературою". Ці раби рабів пригадують мені коняку, якій завязано очи і яку женуть стрімголов, хочби в пропасть. Оттак завязали тим сліпцям очи своїми всілякими видавництвами. На одним оці положили шматку з написом „буржуй", на другому „пролетар" і бідний недотепа через ті большевицькі окуляри і світа Божого не бачить.

Оттак і у нас, в Бостоні, є зразок такого большевицького гуртка. На чолі стоїть панок легкород, який, свого часу, пробував тут легкого хліба як протестантський „прічер", а тепер пробує ще лекшого яко большевицький агент. Біля сього згуртувалося декілька зачумлених, яким раз-враз застрикують свіжі дози комуністичної чуми, щоб, борони Боже, не виздоровіли. Аж жаль дивитися на тих бідняг, які крутяться у тім блудній колі, наче замотеличені. Повтаряють навмання завсіди тесаме, як сорока, що навчиться декілька слів.

Розуміється, цілий той гурток то тільки недобитки колишнього великого стада. І цім спати не дає. Як жеж можна не слухати московських панів! Таж це бунт, це контрреволюція проти ласкаво пануючих нових царів! Це мазепиньство, петлюрівщина! Треба щось робити, бо тратиться під ногами грунт. Як відпадуть всі, а останнуть тільки самі платні агенти, пропав легкий „джаб". Треба насилу ратувати розбиваючіся парохії св. комуни.

Проте, по великих нарадах і тяжкій задумі, витягли у бій звичайну большевицьку канонну, а це брехливу, особисту напасть. Пошептали, розшукали — і найшли. Усю біду робить, хто? — Н. Давискиба! Требаж дати йому часу, щоб посмакував большевицької юшки! Ну і дали. А чи знаєте як? Так, як робить всякий підлець. Причепилися до мого батька, що він, мовляв, був в Жидів на службі.

Подумайте тільки, читачі „Свободи" — я винен у тім, що мій батько мусів служити в Жидів. Я мав розказати батькови, я мав пошукати йому іншої роботи, я, який тоді був дітваком кількалітним. Та й ще тре знати, що мій батько через дурнів утратив свою землю і мусів шукати якого небудь рибалку, щоби вигодувати свою родину.

Але зроте я не був ніколи ні жидівським ні панським форналем і батько виховав усіх нас, шестеро дітий, на свідомих Українців. І навчив він нас любити свій нарід, свій край. Мої кряни знають добре, що коли я був в краю, то не опустив я читальні ні одної неділі та що не бракувало мене ніколи у поході і вправах Січи. Ще й нині приємно згадати ті часи, як стоїв в рядах з малиновою перепаскою на грудях. Мій батько заробляв, де міг, але не крав і не кривдив і не запродував себе ворогам свого народу, не робив одиної роботи. І дав своїм дітям українське виховання, навчив нас любити своє.

І цю науку з батьківської хати я поніс з собою у світ. Люблю і любити буду Україну і український нарід завсіди понад всьо. І ненавидіти буду усіх ворогів нашої волі, а найбільше своїх власних запроданців, які за гроші продали себе на службу найгіршим катам України.

І вірю, що Україна вже недовзі стане самостійною державою від Карпат по Кавказ та що час порахунку із своїми зрадниками вже недалекий.

Н. Давискиба.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1924.

ЦІНА - - - - - - 50 ЦЕНТІВ.

СТІННИЙ КАЛЄНДАР

(З портретом Драгоманова)

ЦІНА з пересилкою - - - - - 30 ЦЕНТІВ

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Дотепер в Книгарні Свободи нема инших календарів кромі тих, які тут проголошуємо. Коли прийдуть які календарі зі старого краю до нашої книгарні, то ми їх проголосимо. Замовлення слати тільки на ті, які тут проголошені.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Виконуючи постанову Всенародного віча відбувшогося у рамени „Ліги Городян Українського Роду", дня 21. жовтня 1923, подається до відома всім Українським Громадам, Братствам і Товариствам міста Філядельфії, Па., що

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16. ГРУДНЯ 1923

відбудуться

ЗБОРИ

відпоручників всіх Українських Громад, Братств і Товариств, в Гаалі Укр. Амер. Горожан, 849 N. Franklin ул., точно о годині 7. вечером, в справі ширшого і сцентралізованя допомогової акції для рідного краю.

На ці збори запрошено рівнож п. Др. Луку Мишуту.

Філядельфія, Па., 6-го грудня 1923. 86,89,91

ЗА УКРАЇНСЬКУ „ЛІГУ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН УКР. РОДУ":

Михайло Дубас, предсідатель; Михайло Вишиванюк, заст. предсідателя; Іван Федор, касієр; Андрій Шостак і Стефан Свободзян, секретарі.

УВАГА: Звертається увагу українському загалови у Філядельфії, що сі збори були скликані на неділю, 9-го грудня 1923, з причини однак, що Сінова Організація має на цю неділю свої збори, аби хтось не думав, що Ліга має гадку перешкаджати або шкодити, з тої причини свої збори відложила на один тиждень пізнійше, мимо того, що уже були проголошені.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

НА НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ГРУДНЯ 1923

ДО УКР. НАРОД. ДОМУ, 217-19 1ст 6-та ул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

о годині 2-ій пополудни

— скликує —

ЛІГА АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

в ціли запротестовання проти офіціяльного приняття містом прибувшого ГЕН. ГАЛЛЄРА. Обовязком кождого Українця бути на тім вічу, на котрім буде промовляти ряд визначних бесідників наших і чужих.

83,5,6 Ліга Американських Горожан.

АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК УКР. ТОВ. ІМ. М. ДРАГОМАНОВА в Ню Йорку, виставить одну з найновійших драм в 4. діях В. Винниченка під назвою:

МІЖ ДВОХ СИЛ

річ діється в часі революції на Україні року 1918.

В СУБОТУ 8. І В НЕДІЮ 9. ГРУДНЯ 1923

Початок: в суботу о год. 8. вечер, в неділю о год. 7.15 вечер.

В УКР. НАР. ДОМІ, 217 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y.

В драмі беруть участь прибувші з України артисти: Л. Радужний артист з Київського Театру; М. Бурлиний, артист з Української Трупи Карпенка Карого і другі. 85-5

ДОЛЯРИ НА РІЗДВО ДО ГАЛИЧИНИ

ПОСИЛАЄ ТЕЛЕГРАФІЧНО

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ

ЗНАНА ВСІМ КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА

TEO. J. HRYCEY & CO.

329 S. 4TH STREET PHILADELPHIA, PA.

ЗНАМЕННА РЕЗОЛЮЦІЯ РОСІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ

На зібранню робітників калужського району Москви розглядалось питання про добровільне віддання робітниками 3 прц. їхньої заробітної платн на допомогу німецьким комуністам для успішної боротьби цих останніх з нім. буржуазією та з соціял-зрадницьким урядом Німеччина, щоби приспішити там пролетарську революцію. Робітники вислухавши спокійни реферату про що справу рішили: „Чуючися зобовязаними супроти німецьких робітничих мас за їхню допомогу нам в літа голоду, ми вважаємо нашим обовязком, відмовивши собі й зменшивши свої потреби, йти на допомогу німецькому пролетаріятови в тому випадку, коли його батьківщину діткнуть такі страшні наслідки стихійних нещасть, які пережив російський пролетаріят в 1921 і 1922 рр. але у теперішню хвилю ми такі знищені і маємо між нашими товаришами так богато безробітних, що не всилі дати якоїнебудь грошевої допомоги німецькій компартії в її боротьбі з буржуазним урядом без покривдження себе й голодуючого російського пролетаріяту, а що відноситься до помочі безробітним німецьким товаришам, то ми вже збирали та посилали грошеві датки і хліб і надалі в міру можливости й сил ми будемо давати поміч для всього потрібуючого заграничного пролетаріяту.

ПОДЯКА

—o—

Я нижше підписана складаю отсею дорогою як найсердечнійшу подяку Головному Урядови У. Н. Союза за виплачене мені запомоги посмертної в сумі $1,000 по смерти мого мужа бл. п. Тимка Соляка, члена від. 338 У. Н. Союза бр. св. Петра і Павла. Також мушу тут заявити, що є велика точність і справність в діловодстві як головних урядників, так і місцевих, про що свідчить те, що до десяти днів по смерти мого мужа я одержала посмертну запомогу. У. Н. Союз — се наша найсильнійша і найбезпечнійша організація, котра несе поміч там, де її найконечнійше потреба і несе її сейчас. Тож дай, Боже, щоб наш У. Н. Союз зріс в членах, щоби за рік не 20,000 але 100,000 членів було. Ще раз складаю Вам всім сердечну подяку. — Анна Соляк з дітьми, Монессен, Па.

НА СВЯТА

пересилаємо гроші почтою і телеграфічно та доручуємо в короткім часі готівкою в

АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ

на послідній почті замешкання адресатам.

СПРОВАДЖУЄМО

з краю родини і кревні. Для тої цілі зладжуємо потрібні документи.

ПОВЕРТАЮЧИХ

до краю відсилаємо найліпшими кораблями.

Продаємо шифкарти по цінах приписаних Корабельними Лініями.

Полагоджуємо справи нотаріяльні.

Голосіться по близші інформації до:

STANDARD BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЕМБРИДЖ, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 276 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 1. годині пополудни в неділю, 9. грудня в церковній салі при Шестій і Мелроз Евню. На порядку нарад вибір і справоздание урядників та контрольорів. Неявившися член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. Проклоович, предс.; Мих. Фук, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237 повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 9. грудня о 2г годині пополудні. Проситься членів, щоби всі зявилися на сей мітинг, бо неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Також проситься Вас члени, щоб Ви не забули привести нових членів на мітинг і вписати їх до нашого відділу У. Н. Союза, бо тепер добра нагода новим членам приступати і вписуватись до У. Н. Союза, бо тепер У. Н. Союз приймає нових членів без вступу. — Л. Благітка, предс.; Т. Левчишин, секр.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНІ НАСТРОЇ МОСКОВСЬКИХ РОБІТНИКІВ

На останній сесії Всеросійського центрального виконавчого комітету підкреслювали делегати з міст, що між робітничою масою, яка не входить в склад комуністичної партії шириться щораз то більша ненависть до комуністів. Брак роботи, харчові недостачі, фінансова скрута все це складається на комуністів як виновників тих нещасть. Коли в фабриках зменшується число робітників з конечности, то ці безпартійні робітничі маси домагаються безцеремонно усування від роботи комуністів. робітників ці робітничі маси ненавидять до тої міри, що в деяких фабриках робітники комуністи не дають себе під ніякими умовами вибирати до екзекутив фабричних комуністичних гуртків (ячейок) Після таких заяв з місць накинувся Дзержиньскі на робітників-комуністів, що вони не виконують вказівок та інструкцій з центру, не стараються впливати на робітничі маси й помагати їм і тому не тішаться в них довірям. Каменев звернув увагу комуністів на це, що вони мусять точно слідити за цим, чи на місцях виконуються совітськими органами всі інструкції та доручення центрального правительства, бо як все буде точно виконуватись то зникне невдоволення непартійних робітничих мас.

ДОЛЯ РОСИЙСЬКОГО ХОЛМУ СЛАВИ У ЛЬВОВІ.

В часі російської інвазії, з 1914—1915 р. уладили Москалі біля Личаківського парку кладовище для своїх померших на фронті героїв. Кладовище уладжено дуже старанно. Парцеля, на якій знайшлося кладовище, належала до якоїсь пані Яблоновської. Пані Яблоновська парцелю продала Жидам разом з кладовищем. Нові власники тепер ту парцелю вичищують, але не лише від хабаза та горбків, а й від похоронених небіщиків чи пак від їх костий. Кости викидають нові власники до двох великих ровів, викопаних у міських вертепах.

UNITED AMERICAN LINES (HARRIMAN LINE) JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE

НАЙКОРОТША ДОРОГА ДО ВСІХ ЧАСТИН УКРАЇНИ

Відїзд кождого тижня з нашими люксусовими кораблями. "Resolute", "Reliance", "Albert Ballin", "Deutschalda" маючі I. II. і III. клясу та популярні кораблі "Mt. Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" і "Westphalia", маючі кабіни і III. клясу. Вдоволяюча обслуга, знаменитий харч, миле окруженне.

UNITED AMERICAN LINES, 3 Broadway, New York, N. Y. або уповажнені агенти.

NEW YORK-HAMBURG

РІЗДВЯННІ СВЯТА НЕДАЛЕКО.

Коли у Вас є намір вислати гроші своїм рідним в Старім Краю, так чому не зробите цего тепер?

З огляду на наші знаменіті звязки в Европі ми можемо виплачувати грошеві посилки або в самих АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ, або в монеті тої країни, до якої вислано гроші, при можливо якнайменшій проволоці.

Наші рати завсігди найнизші, наша обслуга незрівнана.

Говоримо Вашою мовою.

FIRST NATIONAL BANK

SCRANTON, PENNA.

НАЙБІЛЬШИЙ БАНК В ПІВНІЧНО-СХІДНІЙ ПЕНСИЛВЕНІЇ ПІД НАГЛЯДОМ ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Заграничний Відділ отворений щодня від 9-ої рано до 5-ої пополудни.

В суботу (цілий день) від 9-ої рано до 8.30 вечером.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА РОЧЕСТЕР, Н. Й. ПОЗІР!

СВІЙ ДО СВОГО!

Отсим подаю до відома, що я отворив

DRY GOODS СКЛЕП

ПІД ЧИСЛОМ 230 JOSEPH AVENUE

В моїм склепі можна дістати всяке біле для мущин і женщин і дітий. В мене так само можна дістати всякої матерії по умірковaним цінам. 286

Не забувайте про клич: Свій до свого!

ІВАН РОМАНІВ.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

СТЕП.

Оповідання з часів першої руїни

(Свобідно за Купером).

(5)

Старий схилив голову назад аж до землі, бо наближалися ті, що зсіли з коний. Кільканайцять кроків від него задержалися і знов стали родити. Між ними був якийсь старшина ватаги. Карпюк витягнув зпід себе рушницю і поклав її так, щоби в кождій хвили була готова до стрілу. Голінатий побачив се, присунувся до него і шепнув:

— Тріск твого курка долетить до їх уха таксамо, як голос боєвої сурми. Сховай назад рушницю... сховай рушницю! Як на неї впаде світло місяця, то побачать її, бо їх зір бистрійший, ніж зір найчорнійшої гадини. Нехай лиш помітять щось підозрене, то нас засиплять їх стріли.

Карпюк не послухав. Лише схилив низше голову, але рушниці не сховав. Бачучи се, Голінатий і свою рушницю витягнув. Татари закінчили раду розбрилися по хребті горба, неначеб хотіли знайти щось скрите.

— Сі чорти мабуть чули перестороги мого Цигана, — шепнув Голінатий. — Їх слух такий острий, що могли чути. До землі, хлопче, до землі! Носом до землі, як спляча собака.

— Я волів би на ноги і по козацьки показати їм нашу силу...

Не докінчив, бо його плечі стисли неначе кліщі. Озирнувся і над собою побачив Татарина. Карпюк був силач. Обернувся з таким розмахом, що Татарин випустив його з рук. Схопився на ноги і обнявши Татарина своїми кріпкими рамянами. Був би вирвав з него душу, але перешкоди Голінатий вирвавши Татарина з його рук. Зробив се в саму пору, бо саме в тій хвили з трави коло ніг Карпюка вирвуло яких пятнацять Татар.

— Не боронитися! — Голінатий шепнув до товаришів.

Карпюк також побачив, що оборона немислима і лише розвьірила би хижаків. Татари відмили від полонених зброю, порохівниці, торби з кулями і все те поклали на купу пару кроків від них. Карпюка і Марину звязали. Придивившися Голінатому, лишили його не звязаного. Не боялися, що таке порохно пошкодить їм. А як би й втік то не велика була би для них втрата. Лишивши коло полонених сторожу, відійшли на бік радити разом з рештою, що стояла оподалік. Хоч не говорили голосно, Голінатий, котрий татарську мову знов як свою рідну, чув і розумів майже все, що говорили.

— Ті Татари не дурні, — шепнув до товаришів. — Кажуть, що дівчина чейже не мандрує пішки, лише з двома мужчинами, таким степом. Здогадуються, що десь недалеко від нас мусить ночувати більша валка. Безпечно знайдуть її. Як то правда, що вартові сплять, то Корбачі пропали.

— Не можна би яким способом перестерегчи їх? — спитала затривожена дівчина.

— Дуже легко, — відповів Карпюк. — Я кричу так, що в степу пробудив би мерця похованого цілу милю від мене. Тебе, Марино, нас не дальше, як пятьсот кроків.

— Як крикнеш, — сказав Голінатий, — то дістанеш кинджал між ребра і табори не поможеш. Корбачів і нас може спасти хиба лиш наша хитрість... Татари вже щось вродили. Посідали і з винятком кількох, що лишилися з кіньми розбрилися по степу. Жкім, що з того вийде... Може їх звідуни вже знайшли табор і ватага оперізує його. Мабуть за хвилину почуємо крик напасників і стрілянину... Як вартові справді сплять, то Корбачі пропали.

Полонені наслухували, але хоч минула добра хвиля, не чули нічого. Татари мабуть табору не знайшли, бо по одному стали назад вертати.

— Мабуть будуть нас випитувати, — обізвавсь Голінатий, — бо йдуть сюди... Гадаю, що вісімдесятьлітний скиталець по сих степах і татарську мову ліпше знає, ніж ти хлопче, і вдачу та хитрощі татарського добичника.

— Як маємо боронитися не по лицарськи, а пустою балачкою старечої немочи, то се дуже радо полишаю вам.

— Не диво, що молодеча кров кипить і збігає заскоро. Колись і моя кров була така як твоя: заскора і загоряча, щоби розважно плисти в жилах. Але під сивим солосом повинен бути розважний мозок, не язик чванька.

Перед ними станув Татарин цікаво призираючися їм. По хвили спитав:

— Чи ви у себе дома вже зіли всі бики, всі барани, і всі вівці, що зайшли аж сюди посягати по наші?

— То купці, — відповів Голінатий. — Ми в дорозі до татарських улусів. Хочемо провідатися, що там є на продаж і що ми могли би продати.

— Але ти не купець... Що ти тут робиш?...

— Се степ Татар Мухамера. Сей рід в дружбі з Запорожцями, отже й я маю право жити тут.

— Проти нашої волі? Ти сего права не маєш, ще й наводиш сюди ще більше злізливців з твоєї віри. Кажи, що вас привело аж сюди з далеких сторін заходу?

— Я застарий, щоби відповідати тобі. Нехай сюди прийде ваш отаман...

— Я отаман!

— В тій хвили надійшли ще три Татари. Голінатий, котрий вже доміркувався, хто то його випитує, промовив смілійше.

— Ляше! Ти не з дурнем говориш. Гадаєш, що не знаю, хто ти? Ти не татарський лицар. Ти ще з дальшого заходу, ніж я; ще з дальшого, ніж мої товариші. Та про те вишпорюй по сих степах, неначеб то були твоя дідизна. Ще й сліпотою закриті твої очи, коли не бачиш мого білого волоса... Як я говорю, то не з підпанками, а з самими панами... Не ти отаман сих молодих лицарів, — дідусь сказав, показуючи на тих Татар, що приступили до них і уважно слухали, — а славний на весь степ лицар Азіс.

Очи Ляха злісно блиснули, але він перемігсебе, бо саме тоді надходив начальний отаман ватаги. Прийшов високий, вродливий Татарин, знов прийшла його гвардія. До него підійшов Лях і шепнув пару слів. Азіс, бо то він був, мохнув рукою і приступив до Голінатого.

— Ти казав, що ви купці, — промовив. — Чи купці з таких далеких сторін приходять з порожними руками? Чи я маю увірити, що ся дівчина прийшла зза Дніпра, або й за Случі аж сюди своїми власними ногами? Тут є ваші коні, може й вози.

— Наші руки не були такі порожні, — старець відповів виминаючо, — але твої хлопці відбиймили від нас всьо, що ми мали.

— Як відобмили, то тілько се, що було при ваших особах. Ваша валка і ваш товар десь в степу. Покажи нам дорогу туди, то може купимо і заберемо, заки знайдуть і возьмуть степові опришки. Степ тепер не дуже безпечний.

— Тепер ніч і пора спати. За отим горбом є вода і дрова. Кажи своїм людям розкласти огонь і дрова спати. Ми будемо з вами. Як зійде сонце, розкажу все, що тобі треба і покажу дорогу.

Азіс доміркувався, що сим огнем старий хоче заалярмувати купецьку валку. Також доміркувався, що вона не по сім боці, який дідусь вказував йому на ніччіг, а по боці противнім. Знав, що зі старим хитрунем не договориться, отже рішився сам знайти валку. Лишивши коло полонених Ляха з двома Татарами сів з рештою на коні і відїхав. Пішов у сторону пряму противну, як та, в котрій старий казав йомуночувати. Татари їхали поволи. Азіс виїздив на кождий горбок і окидував окоп степ.

— Перед нами березовий гай. Знаю його дуже добре. Мені бачиться, що він був більший, доходив аж під слідуючий горб. Тепер між ним і горбом прогалина. За темно, щоби розріжнити, зруб то, чи степ.

— Підемо подивитися? — спитали хлопці, котрих він звичайно висилав на розвіди.

— Піду сам.

Азіс скочив з коня, лишив свою рушницю і пішов. Ішов зразу просто, потому рачки. Коли підійшов аж пару кроків до першої берези, припав до землі і цілком щез в буряні. Далі повз на череві неначе та гадина. До своїх вернув аж по якій годині. Поділив ватагу на дві половини і одній половині казав злізти з коний.

— Табор між гаєм і горбом на свіжім зрубі. Табору не возьмемо, бо добре забарикадований і вартовий не спить. В світлі місяця я бачив сплячих покотом вісім хлопців, всі як медведі. Біля кождого рушниця. Також коло трех білоголов рушниці... З вартовим дванацять рушниць. Як вартовий заалярмує їх, то відпершої сальви піде землю гризти дванацять наших. В бою ще дальших пару погибло би. На табор небезпечно нападати. Зате худобу можемо легко взяти. Вона в окремій загороже і вартовий хотів заколоти, але придивившися йому і побачивши, який то дужий хлоп, я шкодував його... Добрий буде робітник, возьмемо за него гарний гріш... Бо, гадаю, як нині заберемо їм худобу, то вони не скоро видобудуться з сего степу і таки впадуть в наші руки. Добрий буде ясир.

Пішим Азіс приказав іти за собою, верховим ступати за пішоходами. Кождий верховий вів ще одного коня. Коли підійшли аж під гай, Азіс дав знак, щоби станули і зглотилися навкруги него.

— Піші увійдуть зі мною в загорожу і як свисну, криком виженуть худобу. Огорожу з одного боку я вже розсунув. Верхові стануть по обох боках виходу з загорожі і коли худоба вибіжить в степ, задержаться на хвилину, поки піші сядуть на свої коні. Тоді всі пустимося за втікаючою худобою виловлювати її. Куди її гнати, самі знаєте.

Піші прилягли до землі і повзли за Азісом. Так ввів їх в загорожу і обставив ними три огорожию замкнені боки. Лишивши їх так виповз, пішов до верхових, завів їх перед загорожу і сам вернув до загорожі. Підсунувся під найліпшого Корбачевого коня, скочив на него і свиснув. На сю команду засвистали нараз, загалайкали і завили по вовчому, бючи коні і вони нагайками всі Татари, що з Азісом були в загорожи. Жах вигнав худобу в степ, Татари почвалили за нею.

(Далі буде).

НАШІ ЗА ГРАНИЦЕЮ

Українці живучі заграницею обовязково повинні учитися язика того краю в якім жиють. Живучи в Америці, повинно знатися англійський язик. Знаючи його Ви легко можете вивчитися ремесла або професії і бути на рівні з Американцем. Вам предкладається можність вивчитися його через почту на протязі 3 місяців після нашої легкої системи. Пробна лекція і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 34-39

First American Preparatory School, Dept. 46, 210 W. 147th Street, New York, N. Y.

ДОЛЯРИ на Різдво і Новий Рік

ТЕЛЕГРАФІЧНО ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ

пересилаємо до

ГАЛИЧИНИ, БУКОВИНИ, УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ, РОСІЇ, НІМЕЧЧИНИ І Т. Д.

ВИПЛАТУ ГАРАНТУЄМО В ДОЛЯРАХ

т. є. в селі чи місті, взагалі на останній почті.

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ

Спроваджуємо і посилаємо пасажерів до краю і з краю. Ціни компанійні.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ

Виробляємо повновласти, контракти купна, продажі, стягаємо спадки і т. д., так в Америці як зі всіх инших країв Европи.

БЕЗПЛАТНО ВСІ ІНФОРМАЦІЇ

TRAVELERS TRANSFER COMPANY

470 W. 23rd STREET (corner 10th Avenue) NEW YORK CITY

ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ, властитель і управитель

Tel. Chelsea 0808 Night Time.—Tel. Watkins 4868 Day Time

ПАТЕНТИ

Даром пішлемо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть до него якнаймо по українськи.

В справах патентовання, виходів і продажі патентів звертайтеся з довірєм до сього і уплатних патентових адвокатів на адрес:

A. W. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

Лікарська канцелярія українського
ДОКТОРА К. БЛИКА
при співучасти лікарів, недавно прибувших з краю
91 ST. MARK'S PLACE
(8-ма улиця, коло 1-ої Еени)
Урядови години: від 12. до 2. і від 6. до 8. веч. Телефон: Dry Dock 5143

СПЕЦІЯЛІСТ З ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, нервоз, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги. Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Еени
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло перших св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найнодерніший електричні апарати.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів Київського Зайцевського шпитали
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 5th fl., New York
Tel. Orchard 8121

ЗДОРОВЛЄ—НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБ
Хиропрактика не знає медицини ні ножа.
Хорі на всякі, навіть на знедібні або застарілі слабости, як недуги жолудка, серця, легких, печінки, нирок; хорі на ревматизм, на заворот голови, ослаблення зору, слуху, мови, нюху; хорі на ріжного роду нервові недуги, а також на мужеську немічь та на всякі жіночі слабости і доległивости — не тратьте надію. У всіх — навіть найтяжших недугах можете відзискати здоровлє при застосованю способів і метод які подає Хиропрактика.
Природа найславнійший лікар!
Ніколи нас в зле не заведе.
За помочию Хиропрактичної методи ми є вспані Вам доказати про Ваші недуги і причину Ваших недуг без нашого оповідання. Nerve tracing і palpation вкаже точно. Переконатися не коштує ані цента. На всякі питання відповідаємо також і листовно. Інтересовані листовно зводять залучити марку на відповідь.
ОГЛЯДИНИ ДАРОМ
DRS. MILLER AND STARRS
CHIROPRACTORS
Palmer Graduates
49 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Години від 9. до 1.; від 2. до 8. денно. Неділі і свята: від 10. до 1.
ФІЛІЯ:
142 WARD ST., PATERSON, N. J.
Понеділок, середа, пятниця, вечером від 7. до 9. Свята і неділі від 10. до 1.
86-80

ДАРОМ ДЛЯ ТЕРПЛЯЧИХ НА ПРІРВУ
8,000 терплячих одержить Плапао на пробу і кожному про пропущену ціною ДАРОМ.
СТОЯРТА ПЛАРАОРАДС є чимсь відмінним від поясів. Є вони збірником і аплікатором медицини, самі — приладжуючи, в ціли сильного залежаючого внутрешности і животу. — Нема пасків, спряжок, ані спружин. Не зсуваються проте, не труть тіла і не пасть сказить на ніть, що зовсем публс. — Тисячі осіб лічилися в дома успішно без заняття щоденного заняття, висадок дасть зауважити навіть у найтяжших случаях. МЯГКІ ЯК ОКСАМИТ ЛЕГКІ ДО УЖИВАННЯ, НЕ ДОРОГІ НАГОРОДЖЕНІ ЗОЛОТИМ МЕДАЛЯМ І ПЕРШОЮ НАГОРОДОЮ. Не робіє лічення природний, тому повстаєся непотрібний. Доведемо вам сего, що кажемо, посилаючи вам пробу PLAPAO цілком ДАРОМ. Напишіть свою назвисько і адресу на купон, за залучаючи 10 ц. на оплату почти і ви дістаєте почтою виняка
PLAPAO LABORATORIES
3077 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.
Імя і назвисько .....
Адреса .....
Пишіть почта пропеєє ... PLAPAO

ЖЕРТВИ НА БУДОВУ РІДНОЇ ШКОЛИ В ПОВІТІ ДРОГОБИЧ

По одержанню просьби від Тов. У. П. Кружка з Дрогобича, пішлемо наші брати із Ст. Лукс, Мо., повіта Дрогобицького, пішли на помощ нашим братам в старім краю з допомогою на будову Рідної Школи в Дрогобичі. Хотяй наші Українці мають великі видатки тут в Ст. Луїс, Мо., однако не відказались на сю просьбу і зебрали зто кілько міг. Жертви зложили в слідуючі добродії: Михайло Кузів, Василь Щуплик, Стах Стешик, Николай Клим, Михайло Петрівський і Роман Митрак по $5.00; о. Мирон Дамаскович, Іван Добромильський, Іван Чулик, Іванна Стахура, Лько Лупчин, Василь Парашак по $2.50; Михайло Парашак, Іван Рапко, Тимко Шпить, Тимко Михайлечко, Іван Якімів, Василь Федина, і Михайло Кульчицький по $2.00; Др. Николай Клим, Анна Сашівка, Роман Клим, Теод. Федина, Криса Гринь, Іван Парашак, Іван Хрупь, Вас. Медвідь, Михайло Бемба, Василь Сорока, Михайло Стеніп, Василь Тустановський, Стефан Макара, Михайло Застенький, Михайло Ільницький, Стеф. Гарнич, Михайло Федина, Йосиф Стефанів і Михайло Дмитришин по $1.00; Теодор Владика і Мих. Дутко по 50 ц. Разом $79.00. Члени Ор. ск. Володимир, від 179 зложили добровільних жертв в сумі $5.00. Разом усіх грошей зібрано $84.00.

Тут належиться подяка нашим колекторам тов. Стахови Стешикови і Николаю Клінови за їх щиру працю, котрі не жаліли свого труду а ходили хати від хати щоб тілько що дістати. Честь і слава Вам товариші колектори.

Гроші зістали висилані через Американ Експрес Ко., число посвідки 9984-204 на адресу заряду У. П. Товариства в Дрогобичі.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:
Др. Николай Клим, голова; Вас. Щуплик, касієр; Михайло Парашак, секр.,
2729 So. 2nd St., St. Louis, Mo.

CUNARD
ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ В 12 ДНЯХ
на найпоспішнійших у світі кораблях відїзджаючих кождого вівтірка.
БЕРЕНГАРІЯ, АКВІТАНІЯ МАВРЕТАНІЯ
(Через Саутгамптон)
Також з Ню Йорку до Ліверпуля
Всім пасажирам третої кляси віддаються осібні каюти. Вигода чистота і знаменитий харч.
ГРОШІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ
пересилаються і виплачуються з американських дограм
ЧЕРЕЗ ГОСБАНК
За дальшими інформаціями звертайтеся до Вашого місцевого агента або до
тів або до:
CUNARD LINE
25 Broadway
New York

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ПЕРШИЙ ГОДИННИКАР В ЕВРОПІ

Швайцарське місто Найшатель святкує тепер 100-літні роковини смерти свого найславнійшого сина — годинникаря Авраама Люіза Бреже. Як годинникарський практикант прибув Бреже до Рєшелю, там працював у робітні Мазарена, а на 20-ому разі життя основував свій власний варстат. Ще десять літ і імя Брежета прославилося не лише у Франції, але й Англії. Після революції в Парижі на Кедʼ Орльоф оспувна найбільшу на ті часи годинникарську робітню. Посвятився новим винаходам і удосконаленням на всіх царинах годинникарства. Здобув уже тоді світову славу. Виробляв морські хронометри, астрономські годинники т. зв. „симпатичні", репетірові годинники і т. п. Перший виробляв апарати для телеграфу Шаппа. В р. 1807 одержав титул „Годинникаря маринарки", а 1816 р. паризька академія наук іменувала Брежета своїм членом. За Брежетові годинники платять незмірні цінами передтвсім два його годинники: т. зв. „вічно йдучий" годинник королеви Марії Антоанете, „універсальний" годинник князя Праслева, що репетує секунди, мінути, має вічний календар, хронометр, і термометер. Такий універсальний годинник коштував тоді 4,800 франків.

СВЯТОЧНИЙ ОБХІД У ВОЛОДИМИРІ ВОЛИНСЬКОМУ

З нагоди тристалітньої річниці смерти св. Йосафата Кунцевича відбулося дня 14 ц. м. кілька святочних релігійних обходів, зорганізованих луцько-жидомірським епископом Дубовским в родинній місцевости святого Володимирі-Волинському. На обходи ці явилось кілька епископів і представників Сойму та Сенату. Президента Республики не було з огляду на лихий стан здоровля.

Григорій Кунашевський
Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АГЕНТ І НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стисло Компанічна.)
СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.
Переєлка Гроший до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною гарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довірє серед громадян Українців по всіх світах Зл-Держав.
По близші інформації звертайтесь всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ПЕРЕСИЛКА ДОЛЯРІВ ДО ГАЛИЧИНИ
Хто вже раз пересилав через Українське Еміґраційне Бюро, той завсігди буде пересилати, тому що доляри доручуємо на послідну почту в протягу трох тижнів самі, без жадних посередників.
ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ
до всіх країв по цінах стисло компанічних.
Заки підете до иншої аґенції, напишіть до нас по безплатну пораду в всіх справах, які би не були.
UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU,
245 Court Street, Newark, N. J. Tel. Market 3541.
За управу Бюра: В. ГАПАНОВИЧ.

ПОЗИЧКИ НА РЕАЛЬНІСТЬ
на першу і другу гіпотеку на догідних услівях.
РЕАЛЬНІСТЬ
продаємо і купуємо
FEKETE & SON
2319—21 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.
TELEPHONE SEELEY 6050
Протягом 20 літ ми обслугували вдоволяючо наших клієнтів при позичках, інвестиціях, набуваних реальностий, грошевій пересилці, шифкартах.—Справи правні даром для тих які спроваджують свої родини з України.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ
Виплати в долярах на Україні
ОГНЕТРЕВАЛІ СКРИНКИ
До винайму від $3.00 в рік і висше.

ДОЛЯРИ до ГАЛИЧИНИ
ТЕЛЕГРАФІЧНО І ПОЧТОЮ
пересилаємо до самого села або міста. Ваша родина отримає ДОЛЯРИ на самій вашій почті.
СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ
Наші офіса в краю поможуть вашій родині приїхати скоро.
Продаємо шифкарти до краю, полагоджуємо всі старокраєві справи, продаємо доми і фарми. По близші інформації адресуйте:
AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА. — АНТІН ПАШУК, пред.

З УКРАЇНИ

Навесно недовгу з читача довідалося бачити молодого чоловіка з посивілою волоссєм і чути дивну історію, як то він нагло, нераз за ніч або за кілька годин, посивів. Яка в цьому причина? Учені кажуть, що великі і сильні нервові потрясення зберіжують нормальний долиан барвинка (матерії, що надає краску) до волосся на голові. Місце барвинка займають баньки повітря і волосся тратить через те свою краску і стає білим.

Богато є видних і досліджених наукою таких випадків наглого посивіння. Жінка французького короля Людвіка XVI, Марія Антонина, що вгікала разом з чоловіком перед великою французькою революцією, посивіла через одну ніч, як їх зловили революціонери.

Один англійський військовий лікар, Парр, оповідає, що був свідком, як волосє одного індуського жовнїра, засудженого на смерть в часі революції в Індіях в р. 1857, сивіло постепенно на його очах. Др. Кассел подав на примір одну даму з французької аристократії. Мала вона зізнавати в суді в процесі убийника одного князя. Зі зворушення посивіла вона в першу одної ночі.

Ці всі випадки доказують, як дуже підлягаємо нашим зворушенням, яких ніколи не можемо опанувати, а які викликують нераз такі зміни у нашому тілі.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

Suffern	Dec. 11
Paris	Dec. 12
Chicago	Dec. 26
La Savoie	Dec. 29
Rochambeau	Jan. 9

По всі дальші інформації голоситься до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії
19 STATE ST., NEW YORK CITY

Нова книжка.
ЖИДИ І НАРОДНЄ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ
Написав Михайло Тимофіїв.
Книжка обіймає 66 сторін 8-ки, видана у Відні, накладом видавництва Йоганбор. Ціна 40 центів, з пересилкою 45 центів
Можна дістати в книгарні „Свободи"

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ господині дому. Українки, якиб знала ховати трохи дітий з українським дусі. Платня після умови. Прошу голоситися на адресу: 86-80
NYKYFOR MELNYKOWSKY,
657 Filmore St., N.E. Minneapolis, Minn.

ПОШУКУЄТЬСЯ у важній справі Василя Гавриюка, котрий перебував в Пенсилванії. Походить з повіта Золочівського, Гал. Хто о нім знає або він сам, проситься повідомити на адрес: „Svobode", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 85-86

ПОШУКУЮ Петра Дидилюка. Перед роком знаходився в околиці Рівнойіс, Conn., а сим часом мабуть буде перебувати в Ню Брітейн, Conn. Хтобі о нім знав або він самий, прошу ласкаво сповістити на поншуну адресу: Michail Bojczsko, National 3, R. D. 3, Canonsburg, Pa. 85-86

АННА СИДОРЯК пошукує свого вуйка Костя Хиника, з села Мороховичі, пов. Новий Самбір, Гал. Має перебувати в Акрон, Огайо. Хтоб о нім знав або нійко сам, прошу голоситися на мою нову адресу: Miss Anna S. Cohen, 210 W. 96th Street, New York, N. Y. 86-90,91

EUROPEAN PHOTO COMPANY
55 Avenue B, New York, N. Y.
Відфотографує в старім краю Ваших рідних враз з їхними будинками і доручить Вам фотографію після замовлення. Гроші заплатите по отриманю фотографії. 86,91,97,02,cin4

ДАРОМ! ДЛЯ КОЖДОГО. ДАРОМ!
Всім тим що шукають по тяжкій праці родинним, інтересуючим гороскопами, астрольоґічними проповідями, яка є Ваша будучність щастя, здоровля, вишлемо даром цікаві річи і циркулярі коли пишете до нас залучаючи 4 цц. маркамі на пересилку. Адресуйте: Real Magic Sales House, Lena Hollub, Prop., 29 E. 7th St., New York City. 57—

ДОЛЯРА ДАРОМ Як хочете отримати долара даром, треба сейчас по прочитанню висилати до нас свою адресу, по вказівки: 85-87
UKRAINIAN TRADING CO.,
433 E. 9th Street, New York, N. Y.

ХЛІБОРОБСЬКА УКРАЇНА
Видання Українського Союза Хліборобів Державників, під редакцією Вячеслава Липинського.
Досі вийшло 8 збірників в 4 книгах, разом понад 1,000 сторін друку.
В сих книгах міститься праці: Вячеслава Липинського, Дмитра Дорошенка, Миколи Корубея, Сергія Шелеста, Михайла Тимофієва, Ол. Скорописа-Полтуховського, С. Томашівського, І. Борщака і инших.
Кромі того є спомини гетьмана Павла Скоропадського.
Ціна за комплет, що обіймає 8 збірників в 4 книгах, з пересилкою $3.00.
Дістати можна в книгарні „Свободи". 84-89

832 N. FRANKLIN STREET PHILADELPHIA, PA.
СТАРОКРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ ПРАВНИЧІ СПРАВИ; ПРОДАЖ І КУПНО ДОМІВ ТА ИНШОЇ ВЛАСНОСТИ; ОБЕЗПЕЧЕННЄ БУДИНКІВ, МЕБЛІВ ТА АВТОМОБІЛІВ
переводить
КАНЦЕЛЯРІЯ Д-РА Є. ДЕМИДЧУКА

СВІЙ — ДО — СВОГО!
Се є клич кождого свідомого Українця
МИХАЙЛО ТУРЧИН
Український Рифінг Контрактор виконує всякі долоні роботи по дуже низькій ціні на цілий Но Джерзи Стейт. За добру роботу дає кождому контрактору гарантію. Зарахом є спеціялістом до встановлюваня дзвонів. Бізнес оснований 1910 року. Голоситись устно або письменно до:
46 YALE AVE., HILLSIDE, N. J.
Tel. Waverly 2094.

ОСЛАБЛЕНІ І НЕРВОВІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ
Нуга-Тон надає кріпкости і сили слабим нервам, скріпляє і оживляє знидїлі мускули.
Нуга-Тон містить лік, для зроблення ослаблених і поранених нервів сильнійшими і більше кріпкими, який усуває нервові недомагання і надає нового життя органам. Він рівнож містить лік для вдогчення, зачервоніння і привернення здоровля крови. Коли свого Нуга-Тон має в собі ще ШІСТЬ инших цінних ліків для прочищення і оживлення цілого тіла.
Сей чудовий лік прочищує шкіру а, працюючи, привертає красу прибільшуючи апетит і збільшає вагу і енерґію у всіх важливих орґанізмах або ослаблених доктори подчтов, тим що Нуга-Тон є знаменитим засобом для знудужитих. Читачі сеї часописи переконаються, що Нуга-Тон є знаменитим засобом на нестравність, запір, недостатність, отяжілий біль голови, млоїнє, нервові атаки. Він упрощує відтак, усуває обложенє, поправляє апетит і так знаменито регулює кишудки і кишки.
Спробуйте його на наше ризико! Виповніть і вишліть длесь купон. Рівнодушне може спричинити Вам $5.00. Зміцнайте Нуга-Тон через 20 днів на наше ризико і коли не будете вдоволені, шлешіть ренту пакетика а ми вверемо вам гроші. Пішліть купон сейчас—САМЕ ТЕПЕР. Ви не можете втратити одного цента. Нуга-Тон продається у всіх аптиках і коли гарантуємо, що він принесе повне вдоволення, або вертаємо гроші. Гладьте до сего гарантію на мождім пакетику.
— — — ВИШЛІТЬ СЕЙЧАС СЕЙ КУПОН — — —
National Laboratory, Dept. Ukr. H-3 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.
Панове:—В залученю пересилаю $..... за ..... пакетників Нуга-Тон. Буду заживати Нуга-Тон з протягу 30 днів, і коли не буду вдоволений, пішлю Вам назад решту, а Ви вверете мені назад усі мої гроші.
Імя і назвисько .....
Улиця і число дому .....
Місто ..... Провінція .....

PAIN-EXPELLER
ЛІНІМЕНТ ВЕЛИКОЇ СЛАВИ
На болі мускулів і вазів. На болі в грудях і плечах.
Для злекшення торгуючих болісних шарпань невральгії. На ударення і поклачення.
Майте бутельку під рукою— не знаєте хвилі, коли буде Вам потрібний. До набуття у аптиках по 35 і 70 цт.
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th Street,
Brooklyn, N. Y.

СТЕФАН І. СВУСЯК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева.
Достарчуємо автомобілі на весїлє, хрестини і другі оказії. Удовлетвіть до свого!
ОФІСИ:
72 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
48 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 4-16

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

Гулка і Смулка.

Гумореска. (6)

— Я вижидав, що може Щельма Гулка ще прийде... бо він за той час ані разу не показувався. Тимчасом я адресу забув... Тямила її лише Корнельця, але не хотіла сказати і здрадити того щельму... Все ще надіяла, і не хотіла робити шкандалу... Та вже як показалось, що нічого з цього не буде, я присів і кажу: слухай дівко, як ще на цього шахрая будеш рахувати, і не скажеш його адреси, то так випарю, що місяць не сядеш... І це помогло. Серед плачу сердешна виявила, я зараз на поліцію, тай вже знаєте як далі було...

У Окорських нас вже вижидали з обідом. Всьо було заставлене і готове. Був тут і Войтек. Гости приняли дуже сердечно. Посідали за столом з такім порядку, як і першого разу.

Смулка був в золотім настрою. Тепер нічого йому бояти появи Гулки. Овшім був радий, щоб він зявився. То булаби прелесть подивитися, як різнику здорово бють... Він став дотепами мов з рукава, старий сміявся, аж вікна дзвеніли.

Войтек частіше, як іноді вигукував своє: сапрісті... Панна Корнельця сиділа біля його фоліяна, але не було видно, по ній великого смутку! Для гостя були обі пані дуже вічливі і підсували йому найкращі куски, а старий (Акорський) з Войтком на перегони доливали пільзнера.

Розпрацювалися дуже щиро, як старі знакомі. Про Гулку не говорилося нічого. Смулка запрошували не забувати про них, та не гордити їх вбогим домиком. Він заважав за цілий час, що вони його тепер шанували більш чим першого разу. Догадувався, що звання юриста більше їм імпонувала, чим звання коновала, тай і це не мало причинилося, що він рішився заступити Гулку у всьому і чого дорого піти з Корнельцей під вінець.

Вибрав середну дорогу і десь колись зайшов... значить що вони знакомства не зривали. Одного разу вибав Смулка Войтка на улици. Зараз став пригадувати гасло. Та він його пізнав від разу і весело привитав.

— Маю вам сказати гасло?

— Не треба, тамтой велно ще не виходить по цім, що від мене набрав, тож хиба ви це можете бути, а певно не він...

— Справді, ви його стрінули? питає зацікавлений...

— Го, го! ще як... коли хочете почути, то поступім ось тут до ресторану на шклянчину, то така історія, що можна вмерти зі сміху... Вони пішли...

... Не бійтеся не бойжайтеся пане, то я запросив і я плачу...

Посідали в окремій кімнаті за столом, а Войтек оповідав так:

— То моспаненьку було минулої неділі. Я пішов з кампратами на місто — зайшли відтак на „погулянку", і немо, по шклянчині... Дивлюся, а при третому столі сидить з якимсь паном Гулка. Він мене заглянув і відвернутаєсь так, щоб я його не покмітив... Еге — думаю, вже і без гасла знаю, що ти напевно Гулка. Я кажу до моїх камратів: хлопці, (буде теца*), коли буде треба, зробіть „клюмпу**), але не мішайте мені. Я цьому „польському братови***) мушу дати сьогодні школу... А Гулка міркує щось, що не так воно. Він шепнув щось до свого товариша і збирався іти... Го, го! підожди голубе, аж тобі мав бути шварром... Заступаю йому дорогу тай зараз:

— Гальт! Він станув і ми дивилися собі в вічи, знаєте, так як два півні, що до одної курки залицяються... Я кажу:

— Фельтруф? — Чого від мене хочете ставить ся до мене... я поліцій поклич...

— Фельдруф? кричу, ти батяр личаківський, не знаєш служби. Як не заціджу його в трамвай, аж йому зараз посока-носом і губою... Не мав часу і крикнути. Тодїя його ь живіт, та на землю, та ногами попід ребра...

(Конець буде).

*) Видовище. **) Збитися в купу. ***) Значить у Львові те саме, що карманний злодій.